

Film & educatie

Hoppet

Film en educatie...

... in het vertoningscircuit van *Lessen in het donker*, in het kader van Filmfestival Open Doek, ter gelegenheid van een workshop verzorgd door Jekino of gewoon bij het bekijken van een film in de klas...

Het medium film kreeg een plaats in het lessenpakket van heel wat scholen; daarom vinden we een degelijke programmatie en pedagogische omkadering ook zo belangrijk.

We maken jaarlijks een pittige selectie van een 30-tal films uit het afgelopen seizoen, we organiseren op heel wat plaatsen vertoningen en we zorgen voor kant-en-klare lesmappen die garant staan voor een boeiende verwerking in de klas. Daarbij spelen we in op de eindtermen en ontwikkelingsdoelen. In elke lesmap streven we naar een filmtechnische en inhoudelijke benadering van de film én telkens focussen we op één filmterm.

www.lesseninhetdonker.be

www.jekino.be

www.opendoek.be

FEEDBACK!

We horen graag je reactie op de film, de bespreking en lesmap. Surf naar www.lesseninhetdonker.be als je een evaluatiefiche wilt invullen. Ook de leerlingen kunnen hun reactie kwijt op de pagina van de film die ze zagen. Alvast bedankt!

FILMFICHE

Kopieer de filmfiche op de volgende pagina voor je leerlingen. Zo zijn ze meteen goed voorbereid op de voorstelling! Ook voor je collega's die de leerlingen vergezellen, kan het een handige leidraad zijn.

DOELGROEP HOPPET: VANAF 10 JAAR

Inhoudstafel

FILMFICHE	3
<i>Korte inhoud</i>	
<i>Technische kaart</i>	
<i>Filmprijzen</i>	
<i>Vooraleer je naar de film vertrekt...</i>	
REACTIES VERZAMELEN BIJ DE LEERLINGEN	4
REGIE & PRODUCTIE	5
HET VERHAAL	6
<i>Moni Nilsson-Brännström: een beroemd schrijfster</i>	
<i>Verhaalstructuur: een terugblik</i>	
INHOUDELIJKE ELEMENTEN	9
<i>Een Koerdisch probleem</i>	
<i>Broederband</i>	
<i>Hoogspringen</i>	
PERSONAGES	14
<i>Azad</i>	
<i>Tigris</i>	
<i>Soma & Azad</i>	
<i>De hotdogverkooper</i>	
<i>Markus en zijn vader</i>	
<i>Een nieuw gezin</i>	
<i>De broers en hun ouders</i>	
BEELDTAAL	17
<i>Focus op het beeldmotief 'vrijheid'</i>	
<i>Het contrast tussen 'thuis' en Zweden</i>	
FICHE VOOR DE LEERLINGEN	20

FILMFICHE

Kopieer de filmfiche op de volgende pagina voor je leerlingen. Zo zijn ze meteen goed voorbereid op de voorstelling. Ook voor je collega's die de leerlingen vergezellen, kan het een handige leidraad zijn.

Filmpiche

KORTE INHOUD

In een bergdorp in Koerdistan staart Azad vol bewondering naar een foto van de Zweedse hoogspringvedette Kajsa Bergqvist. Azad is zelf een talentvolle hoogspringer; zijn broer Tigris staat hem voortdurend bij met goede raad. Op een dag vliegen bommenwerpers over de bergen. De jongens ontsnappen ternauwernood aan een bombardement. In het spoor van enkele landgenoten gaan ze op de vlucht en belanden bij toeval in Zweden.

Het leven lacht hen niet toe: bij de familie die hen onder hun hoede nam, zijn ze niet welkom, Tigris weigert sinds het bombardement te praten en de contacten met hun nieuwe landgenoten lopen niet zo vlot. Azad blijft hardnekkig trainen. Misschien komt dankzij zijn hoogspringtalent alles weer op z'n pootjes terecht...

TECHNISCHE KAART

REGIE: PETTER NAESS
SCENARIO: MONI NILSSON-BRÄNNSTRÖM & KURT ÖBERG
NAAR EEN IDEE VAN REWAS KADER
CAMERA: MARIUS JOHANSEN HANSEN
MUZIEK: NILS PETTER MOLVAER
ZWEEDSE SPEELFILM
2007, 88 MINUTEN
ORIGINELE VERSIE MET NEDERLANDSTALIGE ONDERTITELS
DISTRIBUTIE: JEKINO

MET O.A.:

AZAD	ALI ABDULSALAM (AKA ALI ALI)
TIGRIS	RONAS GEMICI
RAMAN	MARIWAN TOFIK
NAZA	TELAR HIRANI
SOMA	BARAN HIWA KADER
HOTDOGVERKOPER	PETER STORMARE
MARKUS	RICHARD JARL
KAJSA BERGQVIST	KAJSA BERGQVIST

WEBSITE: WWW.JEKINO.BE/HOPPET

FILMPRIJZEN

Hoppet werd geselecteerd voor talloze jeugdfilmfestivals overal ter wereld. Hij oogstte alom succes en won vele prijzen, waaronder:

- » Young People's Jury Award Giffoni (Italië)
- » Audience Award Kristiansand (Noorwegen)
- » Don Quijote Award Lucas Frankfurt (Duitsland)
- » Golden Slipper Zlin (Tjechië)
- » 1st Prize Live Action Chicago (VS)
- » Beste Film Europees Jeugdfilmfestival Vlaanderen (België)

“Met goed gedoseerde luchtigheid wordt er een spannend en geloofwaardig verhaal verteld over een actueel en ernstig thema. Hoppet is een film die niemand onberoerd laat.”

UIT HET RAPPORT VAN DE LUCAS-JURY IN FRANKFURT

VÓÓR JE NAAR DE FILM VERTREKT...

In *Hoppet* moeten de jongens Azad en Tigris uit hun geboortestreek Koerdistan op de vlucht voor het oorlogsgeweld. Maar de vlucht verloopt niet zonder problemen en ze vinden onderdak bij landgenoten in Zweden. Twee ouders en zes kinderen op een klein flatje en niemand die de taal van het land spreekt... dat geeft natuurlijk een heleboel problemen. Bovendien willen de broers graag hun ouders terugvinden, als ze tenminste nog in leven zijn. Koerdistan is een streek in het grensgebied van Turkije, Irak, Iran en Syrië. We zijn er maar héél even te gast, alvorens samen met de jongens naar Zweden te vertrekken. We zien hoe het land er uit ziet, hoe Azad er oefent om een goed hoogspringer te worden, hoe Tigris bij een bombardement zo bang wordt dat hij niet meer kan praten.

Azad is heel goed in het hoogspringen. Zijn grote voorbeeld is Kajsa Bergqvist. Dat was één van de allerbeste hoogspringsters ter wereld en Azad wil net zo goed worden als haar. Ze speelt ook zelf een klein rolletje in deze film.

Je zou *Hoppet* bijna een sprookje kunnen noemen. Maar dat is het niet! Want verhalen zoals deze gebeuren ook in het echte leven. Je zult immers altijd mensen vinden die nooit opgeven en er alles voor over hebben om hun plaats in de wereld te vinden en vrij te zijn.

Vrijheid is inderdaad heel belangrijk in deze film. Een heleboel beelden verwijzen naar vrij zijn / niet vrij zijn. Het is geen toeval dat de film begint met het beeld van een vlieger. Kun je nog andere symbolen van vrijheid vinden in de film?

Reacties verzamelen bij de leerlingen

Vlak na de vertoning willen de jonge toeschouwers vaak hun eerste indrukken kwijt; iedereen heeft nood aan een ontladingsmoment. Het is niet aangewezen om nu al diep in te gaan op de bedenkingen van het publiek. Maar misschien kan je hun belangrijkste bemerkingen noteren en er later in klasverband dieper op in gaan. Enkele eenvoudige vragen kunnen helpen om 'stoom af te laten':

- » Hoe vond je de film?
- » Was het verhaal grappig / droevig / saai / spannend / stom / ontroerend / griezelig / sprookjesachtig / ?
- » Waarom?
- » Heb je het verhaal goed begrepen?
- » Wie kan het verhaal in 5 zinnnetjes navertellen (maak een onderscheid tussen hoofd- en bijzaken)?
- » Zijn er bepaalde zaken die je niet begreep?
- » Azad en Tigris zijn de belangrijkste personages in deze film. Maar kan je nog enkele andere belangrijke figuren opnoemen? Hadden ze ook een naam?
- » In welke landen speelt de film zich af?
- » Vond je het goed dat de film ook over hoogspringen ging? Leek het je een leuke sport? Hadden ze volgens jou beter een andere sport gekozen?
- » Vond je dat het verhaal goed afliep?
- » Had je graag nog meer details geweten over wat er verder met Azad en Tigris gebeurt?

Regie & Productie

De Noorse regisseur Petter Naess (van de jeugdfilms *Elling* en *Just Bea*) maakte met *Hoppet* al zijn zesde film. Overal waar de film wordt vertoond, wordt hij op applaus onthaald. Maar Naess heeft het filmverhaal niet zelf bedacht. “*Het was niet mijn idee. De Zweedse schrijfster Moni Nilsson-Brännström heeft me voor de regie van **Hoppet** gevraagd.*”

Petter Naess komt uit Noorwegen. Maar *Hoppet* is een Zweedse film. Het verhaal speelt zich grotendeels af in de Zweedse hoofdstad Stockholm en alle acteurs – ook de jonge hoofdacteurs – waren Zweeds. “*Zweden en Noorwegen begrijpen elkaars taal. Maar voor de kinderen was Zweeds hun tweede taal. Dan is het niet makkelijk om Noors te begrijpen.*”

Dat vond ook Richard Jarl, die de rol van Markus speelt. “*Petter praatte Noors; daar moesten we even aan wennen. Hij vertelde steeds het hele verhaal, zodat we de precieze achtergrond kenden van de scène die we gingen opnemen. Zo kwam je makkelijk in je rol.*”

Kan je *Hoppet* een modern sprookje noemen?

Petter Naess: “*Nee. Dit verhaal kan ook echt gebeuren. De mens heeft de bijzondere gave om altijd een uitweg te vinden, zelfs uit de meest hopeloze situaties. Niet enkel in sprookjes! Ik vind het belangrijk om verhalen te vertellen die hoop geven, zelfs als alles tegen zit.*”

Wat betekent ‘hoop’ voor jou?

Naess: “*Ik heb in mijn leven veel hoogte- en dieptepunten gekend. Er zijn momenten geweest waarop ik zo diep zat, dat er me niets meer restte behalve hoop. Ik vind het erg treurig wanneer iemand – in onze rijke landen met zoveel luxe en een goede gezondheidszorg – alle hoop opgeeft. Je kan daarover op twee manieren vertellen: je kan films maken waarin je vertelt hoe slecht de wereld is en die de mensen aanspoort om daar iets aan te doen. Of je kan tonen dat er hoop is en misschien zelfs een oplossing. Veel mensen vinden drama’s en tragedies het meest aangewezen, maar ik heb meer vertrouwen in de hoop en humor.*”

Kunnen kinderen zich makkelijk inleven in *Hoppet*?

Naess: “*Ik denk het wel. Ieder mens kent in z’n leven minstens éénmaal het gevoel om volkomen alleen en verlaten te zijn; dat heb ik zelf meermaals meegemaakt. Het overkomt kinderen bijvoorbeeld wanneer ze met hun ouders gaan winkelen. De ouders verliezen ze uit het oog en de kinderen weten niet meer waarheen. Dat gevoel van angst en verlatenheid kent iedereen. En Azad is een held die zich moet handhaven tegenover anderen. Hij vecht heel fanatiek voor datgene waarin hij gelooft. Daarmee kan elk kind zich identificeren.*”

Het verhaal

MONI NILSSON-BRÄNNSTRÖM: EEN BEROEMD SCHRIJFSTER

“Je opa, de moeder van een vriend... Mensen die je inspireren en je respect voor anderen bijbrengen. Dat zijn voor mij ‘ware helden’. Helaas lees je over hen nooit in de kranten. Maar met een beetje geluk kom je ze in het echte leven tegen, in je eigen omgeving.”

Moni Nilsson-Brännström, geboren en getogen in Stockholm, wou eerst ballerina worden... maar toen begon ze te schrijven. Het ballet verving ze door een nieuwe hobby: karate. Toen haar oudste kind naar school ging, schreef ze haar eerste boek over een jongetje dat Tsatsiki heette. Dat was in 1983. Het boek vormde de basis voor de eerste *Tsatsiki*-verfilming. Pas vanaf 1995 verschenen er nog 4 *Tsatsiki*-boeken.

Moni Nilsson-Brännström over *Hoppet*:

*“Ik heb 4 jaar aan het scenario gewerkt. En nu wil ik er nog een boek bij maken. **Hoppet** was één van mijn moeilijkste scenario’s, maar ook het mooiste. Een boek schrijven is eenvoudig omdat je alles zelf beslist. Een scenario schrijven is groepswerk. Bovendien moet je je steeds afvragen of elk tafereel ook verfilmd kan worden. In een boek kan je zonder probleem honderd olifanten door de straten van de stad laten draven. Probeer dat in een film maar eens voor mekaar te krijgen...”*

Ik wilde in dit verhaal laten zien dat menselijke emoties universeel zijn. Als je je in de steek gelaten voelt door je ouders, bang bent of teleurgesteld, dan maakt het niks uit of je een Koerdische jongen of een meisje uit Stockholm bent. Het zijn dezelfde emoties die evenveel pijn doen of je net even gelukkig maken.”

VERHAALSTRUCTUUR: EEN TERUGBLIK

“Ik heb geleerd dat niets onmogelijk is als je er maar genoeg in gelooft en er voor vecht. Ik kon alles bereiken wat ik wou, zelfs vliegen als een vogel. Tenminste, dat dacht ik toen ik klein was.” Dat beweert Azad bij het begin van dit verhaal. De film is dus eigenlijk een terugblik op wat hem overkwam. Op het moment dat de film begint, is het hele avontuur al achter de rug. Weet je hoe je dat nog kon ontdekken? Nu en dan geeft Azad commentaar bij wat er gebeurt. We zien een gebeurtenis op het scherm en horen hem uitleg geven bij wat er gebeurt. En die uitleg... is in het Zweeds! De jongen spreekt de taal al vlot en gebruikt ze om de gebeurtenissen voor ons toe te lichten.

Het verhaal is rechtlijnig. Het begint bij de kinderjaren van Azad, maakt een sprongetje in de tijd naar zijn twaalfde verjaardag en vertelt dan alle details over de vlucht naar Zweden en de manier waarop de broers Azad en Tigris hun droom waar maken en hun ouders terug vinden.

Enkele details vallen op:

De sprong in de tijd

We ontmoeten de broers voor het eerst op jonge leeftijd. Tijdens een hoogspringsessie in de bergen worden ze verrast door een bombardement, waarbij Tigris zijn spraakvermogen verliest. Azad wil zijn broer troosten door voor hem ‘alle slechte dingen weg te blazen’. Het beeld van zijn blazende mond verandert en we zien een jongen van twaalf die de kaarsjes op zijn verjaardagstaart uitblaast... Dit is het begin van een nieuwe episode in het leven van de broers.

Geen optimisme zonder pessimisme

Hoppet toont de strijd van een jongen om een plek te vinden in de wereld. Zoals in elk mensenleven gaat dat gepaard met meevallers en tegenvallers. Nu en dan komt er een sprankeltje hoop in het leven van Azad. Maar elke optimistische scène wordt onmiddellijk gevolgd door een nieuwe opdoffer. Bijvoorbeeld:

» Azad ontdekt het hoogspringteam op school en is dolblij met dit nieuwe doel in zijn leven.

VOLGENDE SCÈNE: Raman verbiedt hem om nog aan hoogspringen te doen.

» Na zijn wandeling met Markus door de stad heeft Azad eindelijk een vriend gevonden. Die eerste stap naar de aanvaarding maakt hem heel gelukkig.

VOLGENDE SCÈNE: bij zijn thuiskomst wacht hem het slechte nieuws. De familie krijgt geen verblijfsvergunning. Ze moeten weer naar huis.

» Azad wordt opgenomen in het hoogspringteam voor Berlijn. Een droom gaat in vervulling.

VOLGENDE SCÈNE: Azad heeft geen geldig paspoort. Hij kan niet mee.

Beelden van thuis

Enkel in de aanloop van het verhaal vangen we een glimp op van Azads vaderland. Later keert de camera soms nog kort terug naar Koerdistan. Bijvoorbeeld wanneer Azad wegzinkt in trieste gedachten (*“Vader en moeder zijn ons vast al vergeten”*), zien we mama en papa aan een grote poort (een politiekantoor? een gevangenis?), ze springen in een auto en gaan er vandoor. En Azad heeft een droom waarin hij zijn mama terugziet die hem knuffelt.

Einde

Het verhaal eindigt op het moment dat kinderen en ouders elkaar terugzien. Ze omhelzen elkaar op de hoogspringmat. Op de achtergrond waaien de bladen van papa's manuscript over het sportveld, als getuigen van het verleden, van wat voorbij is. De kinderen zijn nu het enige wat telt...

Het verhaal is afgerond. We weten niet wat er verder met de familie gebeuren zal. Maar... *“ook al wordt het leven nooit meer zoals voorheen... het kan alleen maar beter worden!”*

Vragen aan de leerlingen

- » Welke talen hoor je in de film? Het zijn er minstens vier! (Koerdisch en/of Iraaks, Zweeds, Duits, Engels)
- » De film maakt een opvallende sprong in de tijd. Weet je nog hoe dat gebeurde? Met welke beelden? Waar kwamen we terecht?
- » We ontmoeten Azad als jong kind. Even later zien we hem terug als twaalfjarige. Wat is er veranderd? Wat is er hetzelfde gebleven? (zijn broer is nog steeds zijn beste vriend, Tigris praat nog altijd, er is de passie voor hoogspringen, Kajsa Bergqvist verschijnt ten tonele, hij is nu ook geïnteresseerd in meisjes...)

» Azad is nu twaalf. Maar in Zweden moet hij zich gedragen als een jongen van negen. Een verschil van slechts drie jaar, maar toch een héél andere wereld. Denk terug aan toen je zelf negen was en vergelijk. Wat weet je nog van toen je zelf negen was op het vlak van...

	9 JAAR	12 jaar
Uiterlijk		
Lengte en gewicht		
Interesse in de liefde		
Kledij		
Sport		
Wat leerde je op school?		
Gehoorzaamheid		
Je stem		
Favoriete muziek		

- » Na enkele minuten neemt de film ons mee naar Zweden. Keert de camera nadien nog terug naar Koerdistan? Welke beelden zag je nog van Azads vaderland?
- » Hoe eindigt de film?
- » De blaren van het manuscript waaien over het sportveld. Wat zou dat kunnen betekenen?
- » Wat weten we over de toekomst van Azad en zijn familie?
- » Wou je graag nog meer weten?

Bedenk in maximum 5 zinnen hoe het verder afloopt met:

Azad:

.....

.....

.....

.....

Tigris:

.....

.....

.....

.....

Ramans familie:

.....

.....

.....

.....

Soma:

.....

.....

.....

.....

Inhoudelijke elementen

EEN KOERDISCH PROBLEEM

Hoppet is zeker geen film over Koerdische vluchtelingen! Petter Naess: “Ik vertel niks over politieke standpunten, maar enkel over een conflict dat door volwassenen wordt veroorzaakt en dat kinderen het leven zuur maakt. Ik weet wel dat het Koerdische volk veel te verduren heeft en dat ze in Irak en Oost-Turkije regelmatig in opstand komen. Maar mij interesseerde vooral hoe zulke conflicten het leven van kinderen en andere onschuldigen beïnvloeden.”

Het land Koerdistan wordt ook slechts eenmaal met naam genoemd (Raman: “Iemand kan je herkennen. Jij bent hier de enige Koerdische hoogspringer.”) en we ontvangen bitter weinig informatie over waar het conflict zich afspeelt en wat de achtergrond ervan is.

Enkele schaarse brokjes informatie:

- » We zien dat het land gebombardeerd wordt. Bommenwerpers vliegen over, alarmsirenes loeien. Er wordt een vreselijke ravage aangericht.
- » Tijdens het verjaardagsfeest komen militairen dreigend het huis binnen. Hun houding is vijandig. Op hun uniformen blinkt heel klein de Iraakse vlag. Enkel daardoor weten we dat het verhaal zich afspeelt in Iraaks Koerdistan. Ook bij het oversteken van de grens zien we Iraakse vlaggen wapperen.
- » “Mijn papa schrijft boeken die mensen hier niet mogen lezen.” Vader is een verzetsman of op zijn minst iemand die de situatie in Koerdistan in zijn boeken aanklaagt. Zijn werk moet clandestien worden uitgegeven. “Mijn vader zegt dat angst een gevangenis is voor de mens.”

- » Koerdische rebellen worden gemarteld. Dat begrijpen we uit een gesprek dat Azad in Zweden voert met een meisje uit zijn land. *“Mijn vader werd gemarteld. Hij slaapt niet meer.” – “Mijn vader is schrijver en hij heeft littekens op zijn rug.”* In een eerdere scène zie je vluchtig, terwijl vader aan tafel in zijn onderhemd de krant leest, de littekens op zijn rug.
- » Vader en moeder vluchten stiekem het land uit. Bang gaan ze op de vlucht.

Over Koerdistan

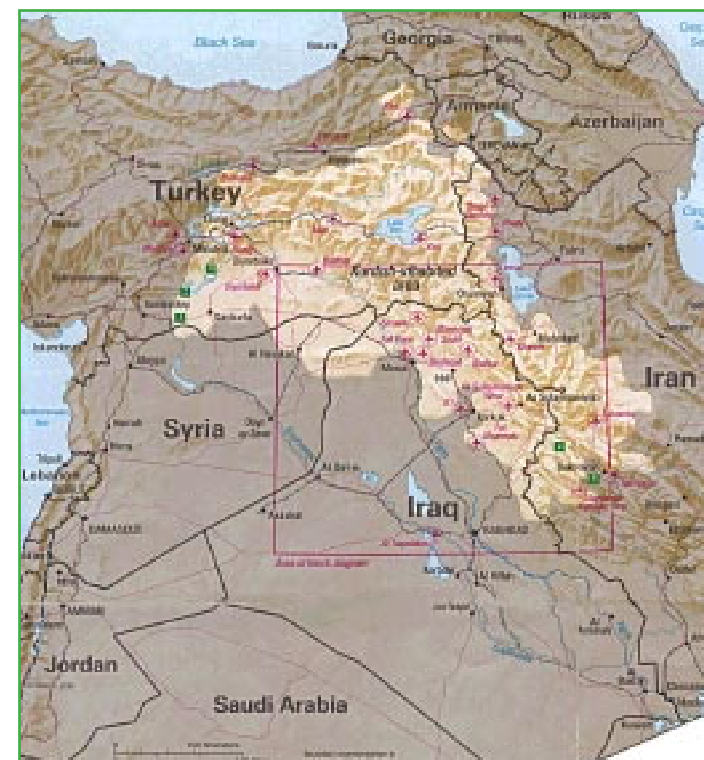
Azad en zijn familie zijn Koerden. De Koerden zijn een volk zonder land. Ze zijn ongeveer met 20 miljoen het grootste staatloze volk ter wereld. Door de aanhoudende Arabische aanvallen op het gebied waar de Koerden woonden, bekeerden de meesten zich tot de islam (ooit waren zij aanhangers van de religieuze leer van Zarathoestra). Maar ze lieten zich nooit volledig ‘arabiseren’ en bleven vechten voor hun eigen identiteit en cultuur.

Koerden leven verspreid over meerdere landen. Na de Eerste Wereldoorlog werd aan de Koerden beloofd dat ze een eigen staat zouden krijgen, maar die belofte werd nooit ingelost. Sindsdien is Koerdistan verdeeld onder Turkije, Irak, Iran en Syrië.

In Irak (waar de eerste scènes van *Hoppet* zich afspelen) leven vele Koerden. Sinds de jaren zeventig zijn ze zelfs vertegenwoordigd in de Iraakse regering. Wanneer Irak in 1980 de oorlog verklaart aan Iran, proberen de Koerden te profiteren van de chaos om zelf hun eigen staat te organiseren. Maar die poging levert niets op. Integendeel: duizenden Koerden worden het slachtoffer van de oorlog en de Iraakse leider Saddam Hussein schrikt er niet voor terug om Koerdische dorpen met gifgas te bombarderen. De gevolgen zijn afschuwelijk.

Toch bouwen de Koerden vele steden en dorpen opnieuw op en in 1992 krijgen ze een eigen gebied toegewezen in het noorden van Irak. Op papier tenminste, want in de praktijk kwam er van die onafhankelijkheid weinig in huis. Dan valt Amerika binnen in Irak; een nieuwe Golfoorlog begint. Het resultaat: in 2005 krijgt Irak een

nieuwe grondwet. Daardoor ging de Koerdische droom gedeeltelijk in vervulling. Ze beschikken nu immers over een eigen zogenaamde ‘Koerdische Autonome Regio’, die nog wel een onderdeel is van Irak, maar die de Koerden toelaat er hun eigen leven leiden. Het is de enige officiële Koerdische ‘staat’ ter wereld. De toestand is er niet optimaal: er heersen corruptie en armoede, maar het is een eerste stap naar een betere toekomst voor de Koerden. In Arbil, de hoofdstad van de Koerdische Autonome Regio, is het parlement gevestigd. Er zijn ook universiteiten, scholen, eigen televisiezenders en kranten. Voor de Koerden die in de omliggende landen nog steeds vechten voor hun rechten, lijkt deze Koerdische Autonome Regio wel een paradijs.

Broederband

“Blijf bij elkaar, jongens. Een man zonder broers is maar een halve man.”

Hoppet vertelt over twee broers. In dit avontuur wordt hun relatie zwaar op de proef gesteld. Maar de broederband is ijzersterk en onverbreekbaar.

Azad is de jongste. Grote broer Tigris is zijn trainer, beschermer en vertrouwensman.

- » Tigris moedigt hem aan en assisteert hem. Hij verdedigt zijn broer door dik en dun (bijvoorbeeld in de openingsscène: de televisie in het café) en heeft een groot vertrouwen in Azads talent.
- » Tijdens het bombardement stelt hij de doodsbange Azad gerust.
- » Alle sportieve successen beleven ze samen. *“Fij en ik zijn niet te verslaan!”* Dat is hun strijdkreet!
- » Door het bombardement raakt Tigris zijn spraakvermogen kwijt. Maar Azad slooft zich – op zijn manier – nog steeds uit voor zijn broertje.
- » *“Tigris droomt nog steeds dat hij van mij een wereldkampioen zal maken. En ik droom dat hij weer zal praten.”*

- » Tigris koopt een prachtig verjaardagsgeschenk, een poster. Op het verjaardagsfeest omarmen ze mekaar al stoeiend, alsof ze aan iedereen hun verbondenheid willen tonen. Wanneer Soma de kamer binnenkomt is Tigris discreet genoeg om stilletjes te vertrekken.
- » Wanneer ze uit Koerdistan moeten vertrekken, legt Azad zijn hoofd op Tigris' schouder. Hij zoekt nog steeds steun bij zijn grote broer.

Door de situatie in Zweden, komt er steeds meer verantwoordelijkheid op Azads schouders terecht. Hij moet voor zijn broer nu alles doen wat Tigris ooit voor hem deed. Die last is soms moeilijk te dragen. *“Papa zei: Een man zonder zijn broers is maar een halve man. Maar deze broer wordt me soms toch te veel.”*

Dan barst de bom... *“Ik ben het beu om voor je te zorgen! Achterlijke gek! Waarom kan je geen echte broer voor me zijn?”* Tigris vlucht weg. Voor het eerst zijn de broers gescheiden. Het gemis begint al snel te knagen en Azad is dolblij wanneer hij zijn broer terugvindt.

Samen bedenken ze een vluchtplan. Zonder Tigris wil Azad niet vertrekken, al zet hij daarmee zijn toekomst op het spel. Als ze in een koffer in de laadruimte verscholen zitten, neemt hij weer de rol van ‘sterke broer’ op zich, met identiek dezelfde woorden die Tigris sprak toen ze samen gingen schuilen voor het bombardement: *“Je moet niet bang zijn. Ik ben bij je.”*

In de slotscène vecht Azad een strijd uit met zichzelf. Opnieuw staat zijn broer aan zijn zijde. Tigris overwint ‘zichzelf’ en praat weer (*“Hou je mond!”*).

Na afloop van de wedstrijd bezegelen ze hun broederband met hun oude strijdkreet: *“Fij en ik zijn niet te verslaan! We vliegen hoog, we vliegen vrij! Niemand is beter dan wij! Hup, Azad en Tigris!”*

Hoogspringen

Een film over hoogspringen... een origineel idee! Scenariste Moni Nilsson-Brännström: *“Ik vind hoogspringen veel spannender dan voetbal, een sport die al zo vaak in jeugdfilms werd opgevoerd. Het moest ook iets bijzonder zijn, iets waar niemand zich in Azads geboorteland mee bezighield. Zo toon ik dat Azad een sterk karakter heeft en het lef om zijn eigen ding te doen.”*

Hoe uitzonderlijk dat is, zien we al in de openingsscène. Iedereen wil voetbal zien op tv, maar Azad en Tigris houden van hoogspringen... *“Zet die meisjestroep af. Zet het voetbal terug op.”* – *“Hoogspringen is veel moeilijker!”* (Azad: *“Wat is er mis met meisjes?”*)

Het hoogspringen is – volgens Azad – een wedstrijd tegen zichzelf. Het competitie-element wordt in de film niet benadrukt (bij de slotwedstrijd heeft de camera nauwelijks aandacht voor Azads concurrenten). Het is in eerste plaats een manier om zichzelf te bewijzen, een hulpmiddel om zijn plaats te vinden in de wereld en natuurlijk ook hun redding, op weg naar een betere toekomst en de hereniging met hun ouders.

Wie is Kajsa Bergqvist?

Kajsa Bergqvist (°1976) is een Zweedse hoogspringster, topatlete en Unicef-ambassadrice. Ze was een heel sportief kind. In de atletiekvereniging ontdekte men al gauw haar bijzondere talent voor hoogspringen. In 2005 werd ze wereldkampioene en zette met 2,08 meter het wereldrecord (indoor) op haar naam. Haar engagement en haar ‘propere’ reputatie maakten haar wereldwijd razend populair; in Zweden was ze een echte superster. Begin 2008 zette ze een punt achter haar atletiecarrière.

Petter Naess: “Kajsa Bergqvist vond haar medewerking aan de film een goed idee. Ze was heel open, hoewel het voor haar niet evident was om zichzelf te spelen in een film.”

(BRON: WIKIPEDIA)

Azad & Kajsa

Het is niet evident dat een Koerdische jongen een Zweedse vrouw tot voorbeeld neemt, maar Azads bewondering voor Kajsa Bergqvist is enorm. Moni Nilsson-Brännström: *“Ik wilde absoluut een vrouw als rolmodel!”* Voor hij springt, slaat Azad zichzelf op de dijen, net als Kajsa. hij put moed uit haar persoonlijkheid: *“Ik wed dat Kajsa nooit bang is. Dus ik ook niet!”*

Bij de wedstrijd ziet Azad zijn idool in de tribune. Hij kan zijn ogen niet geloven (*“Fij bestaat echt?”*) maar heeft toch de moed om haar aan te spreken. *“Ik ben ook echt. En ik kan vliegen als een vogel.”* Wanneer na zijn sprong het hele stadion applaudiseert, juicht Kajsa het hardst van allemaal.

Hoogspringen

Hoogspringen is een onderdeel van de atletiek waarbij de atleet over een lat moet springen die tussen twee staanders wordt gehangen. Als je bij het springen de lat raakt (met eender welk deel van je lichaam) valt ze naar beneden. Als de lat blijft liggen, is je sprong geslaagd. Na elke sprong wordt de lat hoger gelegd. Om de beurt krijgen de atleten drie kansen om over de lat te geraken. Gelukkig maken ze een zachte landing. Vroeger kwamen de springers terecht op een berg zand of zaagsel. Tegenwoordig wordt daarvoor een dikke mat gebruikt.

Het afstoten gebeurt met één been. Vroeger werd meestal de schaarsprong gebruikt, waarbij de springer beide benen over de lat heen zwaait. Tegenwoordig kiezen alle atleten voor de fosburyflop, een techniek waarbij je je rug over de lat zwiert en je ook op je rug landt. Het duurt een poosje om die techniek onder de knie te krijgen, maar ze levert de beste resultaten op.

Records worden regelmatig verbeterd. De beste hoogspringers halen ongeveer 2,45 m (mannen) en 2,10 m (vrouwen). In België behoort de atlete Tia Hellebaut tot de absolute wereldtop in het hoogspringen.

VRAGEN AAN DE LEERLINGEN

Koerdistan

- » Tot welk volk behoren Azad en Tigris? Hoe weet je dat?
- » En heb je enig idee in welk land de openingsscènes zich afspelen?
- » In de film kan je verschillende manieren zien waarop het Koerdische volk wordt bedreigd. Welke manieren heb je ontdekt? (o.a. bombardementen, soldatenpatrouilles, verbod op het uitgeven van boeken, marteling...)
- » Vind je op het internet een kaart van het ‘Midden-Oosten’? Zoek de vier belangrijkste landen op waar de Koerden wonen. Kleur ze op de kaart.
- » Grenzen ze aan elkaar?

Broederband

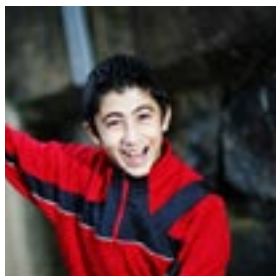
- » Azad en Tigris zijn de beste vrienden. Hoe weet / zie je dat in de eerste 10 minuten van de film?
- » In Koerdistan: hoe helpt en steunt Tigris zijn kleine broer?
- » In Zweden: hoe helpt en steunt Azad zijn grote broer?
- » Hoe evolueert de relatie tussen de beide jongens? Wat is er in Zweden veranderd?
- » *“Papa zei: Een man zonder zijn broers is maar een halve man. Maar deze broer wordt me soms toch te veel.”* Wat bedoelt Azad hiermee?
- » Weet je nog hoe ze elkaar terugvonden na hun ruzie?
- » Heb je zelf broers?
- » Heb je een oudere of jongere broer? Wat is het verschil (vergelijk de bevindingen in de klasgroep).
- » Omcirkel wat van toepassing is:
- » Ik heb mijn oudere / jongere broer al vaak geholpen / gepest / geknuffeld / gecommandeerd / iets uitgelegd / verzorgd / uitgelachen / gestraft / een cadeau gegeven / ...
- » Is het anders tussen broer en zus? Of met zusjes onder elkaar?

Hoogspringen

- » Ken je nog films over sport? Welke sporten kwamen er dan aan bod?
- » Ken je de regels van het hoogspringen?
- » Lijkt het jou een leuke sport?
- » Als ze over jou een film maakten, welke sport zou daarin aan bod moeten komen?
- » Wat betekent Kajsa Bergqvist voor Azad?
- » Heb jij ook zo'n (sportieve) held? Wat betekent die voor jou?
- » Wat zegt Azad wanneer hij Kajsa ontmoet? Waarom?
- » Vraag aan de gymnastieklerkracht om een hoogspringinitiatie. Daar kun je eventueel zelf de beginselen van de Fosburyflop onder de knie krijgen.

Personages

AZAD

Azad is een opgewekte, pientere jongen met een grote droom (hoogspringer worden) en met een sterke band met zijn broer Tigris.

In Zweden moet hij liegen over zijn identiteit. We zien hem in de schoolbank: met licht behaarde bovenlip torent hij onhandig boven zijn klasgenoten uit. Vooral de leugens over zijn identiteit vallen hem zwaar: *“Soms voelt het alsof ik helemaal niemand ben.”*

Zonder hun ouders bij zich, komen alle zorgen voor Tigris op Azads rug terecht. Hij is het beu om alles zelf te moeten doen. Na de breuk met Tigris staat hij helemaal alleen. Dat gevoel heeft hij nooit gekend. Op dat moment betekenen zijn nieuwe vrienden een grote steun. Zijn opgekropte woede en frustratie schreeuwt hij uit tegen Hussein, die zijn bedelgeld wil inpikken: *“Jij kan mij niks verbieden! Niemand zegt mij wat ik moet doen! Niemand!”*

Ali Ali (Azad)

Ali Ali was 13 jaar toen een leraar hem vertelde dat een filmproducent op zoek was naar een Koerdische jongen. Hij twijfelde maar waagde zijn kans... met succes! Hoppet is zijn eerste film. Een carrière als acteur ziet Ali Ali wel zitten; zoniet wil hij een rijk zakenman worden.

Ali Ali: “Ik was verbaasd en blij toen ik de rol kreeg. Ook mijn ouders waren blij. Maar mijn vader wilde niet dat de school eronder zou lijden. Ik heb veel plezier gehad, maar het was wel vermoeiend. Op school moet je niet altijd zo serieus te zijn. Film maken is heel hard werken.”

TIGRIS

Tigris houdt veel van zijn broer en bewondert hem. Nu hij het spreken verleerd is, moet hij andere manieren vinden om Azad te steunen. Maar in Zweden wordt dat steeds moeilijker. Tigris toont zich steeds vaker machteloos en passief.

Terwijl Azad vooral wrok en teleurstelling voelt, blijft Tigris zijn ouders waarderen. Hij bekommert zich om vaders manuscript. Misschien omdat het geschreven woord een grote kracht heeft voor een jongen die niet praten kan.

Het bombardement veroorzaakt bij Tigris een enorme emotionele schok. Soms kunnen mensen op zo'n gebeurtenis heel verrassend reageren. Dergelijk trauma kan allerlei gevolgen hebben, zoals bijvoorbeeld het verlies van je spraakvermogen. Vaak is er langdurige therapie nodig om de slachtoffers over de gevolgen van een dergelijke shock heen te helpen. Tigris slaagt daar in op basis van eigen wilskracht.

SOMA & AZAD

De scène van Azads twaalfde verjaardag introduceert heel voorzichtig een nieuw thema in de film: de eerste liefde. Azad uit zijn bewondering voor Soma in een compliment: ze is even mooi als Kajsa Berqvist.

In Zweden vinden ze steun bij elkaar in een gezamenlijk uitstapje. Ze zegt lieve dingen (*“Heb je nooit heimwee?”* – *“Nee, ik wil hier altijd blijven... met jou.”*), ze nemen een foto van zichzelf, eten samen hartjessnoep en maken sneeuwengeltjes, hun gehandschoende handen raken elkaar bijna.

Ook het afscheid levert een mooie scène op. Hij geeft haar de poster cadeau (*“Maar dat is je kostbaarste bezit.”* – *“Nee, ‘t beste in mijn leven ben jij.”*), zal veel aan haar denken en hij belooft haar op een dag te komen halen. Ze beantwoordt zijn belofte met een lichte kus en een omhelzing.

Dat is het laatste wat we van Soma's familie te zien krijgen, behalve een foto op de vloer van het lege huis. We moeten zelf invullen of Azad ooit zijn belofte zal nakomen.

DE HOTDOGVKOPER

Regisseur Petter Naess: *“Kinderen mixen sprookjes graag met realiteit. De hotdogverkoper is het resultaat van zulk een vermenigving in de verbeeldingswereld van kinderen.”*

De hotdogman zorgt voor een scheut magie in de film; hij lijkt een droomfiguur. Al bij de eerste rit door Stockholm wordt Azads aandacht getrokken door het sprookjesachtige hotdogstalletje. Ook hun eerste ontmoeting baadt in een magische sfeer: de man speelt op een fluitje en tovert een bloem te voorschijn. Tot een gesprek komt het niet.

De hotdogverkoper is een man van weinig woorden. Het is vooral zijn blik die intrigeert.

Voor Azad is de man heel belangrijk. *“Ik heb geluk. Ik heb de hotdogman. Hij heeft altijd tijd voor mij als ik langskom. En ik kom vaak.”* Hij vindt er rust en wijze raad: *“Ontdek jouw nieuwe wereld en zoek de goede dingen. Sommige mensen durven niet te zien wat er voor hun neus ligt.”* Het is ook op deze magische plek dat hij zijn verloren broer terugvindt.

Peter Stormare (de hotdogverkoper)

Peter Stormare had als Zweeds acteur ook in Hollywood een succesvolle carrière. Hij speelde er in meer dan 50 films, waaronder bioscoopfilms zoals Dancer In The Dark, Chocolat, Armageddon, Jurassic Park, Prison Break (tv-serie) en Fargo.

Peter Stormare: “Hoppet heeft me onmiddellijk diep geraakt. Ik twijfelde geen moment, zó blij was ik om hieraan te mogen meewerken. Het maakt niet uit of de film met veel (zoals in Hollywood) of weinig geld wordt gemaakt. Zo gauw de regisseur ‘actie!’ roept, ben je alleen met de camera.”

MARKUS EN ZIJN VADER

Gelukkig vindt Azad in Markus, Anton en Bosse (Markus' vader en hoogspringtrainer) vrienden die hem steunen. Markus stelt zich aanvankelijk vijandig op, maar na een tochtje door de stad schudden ze elkaar de hand. Azad heeft een vriend! Die vrienden

zullen zich later opofferen om de droom van Azad te helpen verwezenlijken. Markus doet dat aan de Duitse grens met heel veel bravoure!

Ook Markus' vader Bosse zet heel wat op het spel om Azad te helpen. *“De wet mag niemand ervan weerhouden om te doen waarvoor hij geboren is.”*

Richard Jarl (Markus)

Richard Jarl – die de rol van Markus speelt – werkte al voor de televisie, maar aan zijn eerste langspeelfilm Hoppet bewaart hij goede herinneringen. “Het was leuk om een totaal ander iemand te spelen dan mezelf. Toen ik Ali voor het eerst ontmoette, was de sfeer tussen ons nogal gespannen. Later zijn we goede vrienden geworden. We zien elkaar nog regelmatig.”

EEN NIEUW GEZIN

- » Het merendeel van de film leven Azad en Tigris in een ‘nieuw gezin’, maar niemand is gelukkig met de situatie. Het samenleven met acht mensen in een kleine flat (er is geen plaats om samen aan tafel te eten) en de onzekerheid leiden voortdurend tot conflicten. Ze voelen zich ‘gijzelaars’ in het gezin. *“Ik heb ons uitgeleverd aan Raman. We zijn nu van hem.”*
- » Moeder Naza is een nijldige vrouw. Al bij de eerste introductie beweert Azad: *“Ik haat Naza!”* Ze heeft een vlijmscherpe tong waarmee ze Azad en Tigris vreselijk kwetst: *“Wie weet of je ouders nog leven?”* of *“Troep moet je weggooien. Net zoals je ouders met jou hebben gedaan.”*
- » Vader Raman zit vol angst en frustratie en soms verliest hij zijn geduld. Wanneer hij beide broers slaat, laait de haat hoog op. Maar wanneer hij zijn kalmte hervindt, is Raman een bezorgde vader. Hij verontschuldigt zich bij Tigris. *“Het is die onzekerheid. Het maakt iedereen prikkelbaar.”*

Verder is de oudste zoon Hussein een constante bron van dreiging en agressie.

DE BROERS EN HUN OUDERS

- » De ouders van Azad en Tigris dromen van een beter leven voor hun gezin in een ander land. Maar vader heeft ook politieke idealen en werkt aan een nieuw boek om de toestand in zijn land aan te klagen. De jongens moeten afscheid nemen van hun ouders. Moeder is ongerust en emotioneel (*“Je kunt altijd een boodschap sturen met de Vertelvoegel”*). Vader is eerder praktisch ingesteld (*“Neem een gsm met nuttige nummers”*).

Door de lange scheiding gaan de jongens twijfelen. Zullen ze hun ouders ooit terugzien? Willen hun ouders hen nog terugzien? Azad twijfelt: misschien wou papa enkel zijn manuscript het land uit krijgen en bekommert hij zich verder niet om het lot van zijn kinderen. Hij wordt boos. Hij kan het zijn ouders niet vergeven. Tigris toont hem papa's boek in de bibliotheek, maar voor Azad heeft zijn vader afgedaan. Hoewel... aandachtige kijkers zien dat Azad op het internet een bespreking van vaders boek leest. Een detail: de titel van het boek is ‘De Hoop’, en dat is precies ook het hoofdthema van de film.

- » Op het einde van de film zien ze elkaar terug op het moment dat Azad klaar is om zijn eigen weg te gaan. *“Jullie kunnen niet zomaar opduiken en hopen dat alles hetzelfde bleef. Vanaf nu doe ik waar ik zin in heb.”* Pas wanneer zijn opdracht is volbracht (de sprong) is hij klaar om in de armen van zijn ouders te duiken. Dan is de vreugde over het weerzien compleet.

VRAGEN AAN DE LEERLINGEN

- » “Soms voelt het alsof ik helemaal niemand ben.” Wat bedoelt Azad daarmee?
- » Hoe laten Soma en Azad merken dat ze elkaar graag mogen?
- » Wat doen ze voor elkaar?
- » Wat doen ze tijdens hun uitstapje.
- » De figuur van de hotdogverkoper is een mengeling van sprookjesfiguur en iemand uit de werkelijkheid. Wat betekent dat?
- » Wat maakt de hotdogman zo bijzonder? Waarom gaat Azad vaak bij hem op bezoek?
- » In Ramans familie wordt er voortdurend ruzie gemaakt met de twee jongens. Dat heeft vele oorzaken:
- » Ze leven op een te kleine ruimte. Hoe zie je dat in de film?
- » Naza's giftige opmerkingen. Wat zegt ze zoal?
- » De angst en onzekerheid van Raman. Hoe weet je dat?
- » Zoon Hussein provoceert de hele tijd.
- » De kleine prikkels waarmee Azad wraak neemt. Hoe doet hij dat?
- » Azad en Tigris denken beiden op een verschillende manier terug aan hun ouders. Op welk vlak verschillen ze van mening?
- » Beschrijf het weerzien tussen de jongens en hun ouders. Wat spookt er op dat moment door Azads hoofd?

Beeldtaal

Hoppet is een film over mensen die op zoek zijn naar vrijheid. “Vader zou alles opgeven voor de vrijheid.” Dat thema wordt op een originele in beeld gebracht.

Omdat de film zoveel verwijzingen naar ‘vrijheid’ bevat, noemen we dit een ‘beeldmotief’: een inhoudelijk element uit de film dat voor de kijkers op een bijzondere manier (soms zelfs onopvallend) zichtbaar wordt gemaakt.

De film begint met het beeld van een vlieger die rondfladdert in de eindeloze ruimte. Bestaat er een duidelijker symbool voor ‘vrijheid’? Het landschap in Koerdistan is wijds en open. Vanop de berghelling strekt de horizon zich eindeloos uit. Het gevoel van ‘gevangenschap’ begint pas op het moment van de vlucht. Wanneer Azad en Tigris in het busje weggrijden, zie je hun gezichten door de achterruit. Strak gekadreed door de ruitjes drukt hun neus tegen het glas. Als gevangenen in een cel. Vanaf nu hebben ze hun lot en vrijheid niet meer in eigen handen.

Nog meer scènes beklemtonen het thema ‘vrijheid’:

- » Het hoogspringen lijkt een lofzang op de vrijheid. De atleet ‘vliegt’ als het ware door de lucht. Azad en Tigris hebben niet zomaar hun strijdkreet gekozen: “*We vliegen hoog, we vliegen vrij!*”
- » In Zweden praat Azad door het venster tegen een vogel, vanachter tralies! De vogel hupt buiten vrij rond; het is Azad die gevangen zit.
- » Wanneer Azad het bericht krijgt dat de familie wordt uitgewezen, staat hij weer oog in oog met een vogel. “*Vlieg, stomme vogel!*” Azad wil dat de vogel zijn ouders gaat zoeken; zelf zit hij immers gevangen in Stockholm, gevangen in zijn situatie.
- » De hotdogman leert Azad vliegeren. De vlieger uit de beginscène komt terug in beeld. Azad moet vertrouwen hebben; enkel op die manier kun je de vlieger hoog in de lucht houden.

Tijdens de reis naar Duitsland worden beide jongens opgesloten in een kist in de laadruimte van de bus. Het ultieme claustrofobische gevoel. Tigris' gelaat verkrampst. De camera zoemt in op zijn geluidloos schreeuwende mond. Dit is identiek (!) hetzelfde beeld als toen Azad krijsend in een rieten mand ging schuilen voor het bombardement. Het gevoel opgesloten te zijn en angst voeren hun terug naar het vreselijkste moment uit hun leven.

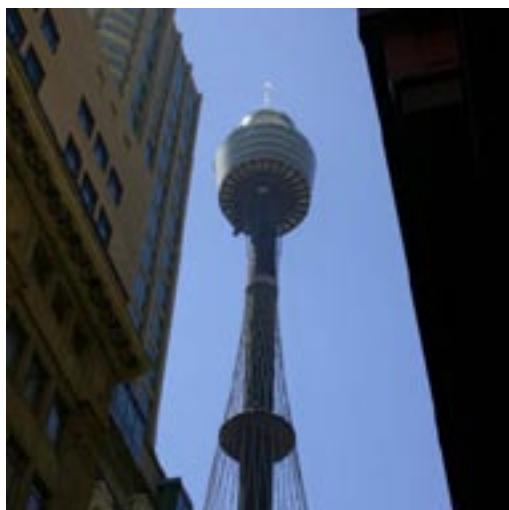
“Ik kan vliegen als een vogel,” beweert hij tegen Kajsa Bergqvist. En dat doet hij ook. Bij zijn laatste sprong ziet hij de wereld in vogelperspectief. Hij is zelf een vogel geworden; hij is zoals de vlieger van de hotdogman, die hij beneden op de begane grond ziet.

Zou het toeval zijn dat het woord ‘azad’ in het Perzisch en Koerdisch ‘vrij’ betekent?

Vragen aan de leerlingen

- » Wat hebben vliegers, vogels en hoogspringers met elkaar gemeen?
- » Zat er een vlieger in de film? Wanneer?
- » Zat er een vogel in de film? Wanneer?
- » Zat er een hoogspringer in de film? Wanneer?
- » De film verwijst op allerlei (symbolische) manieren naar ‘vrijheid’. Ken jij nog andere symbolen of beeldmotieven die daarvoor gebruikt zouden kunnen worden?
- » Stel dat een film veeleer gaat over beklemming en gevangenschap, welke symbolen of beeldmotieven zou die kunnen gebruiken? Doe enkele suggesties
- » Wat gebeurt er onderweg naar Duitsland?
- » Welke extreme reacties roept de opsluiting in de koffer bij Tigris op? Waar had je deze beelden al eerder gezien? Kan je die verwijzing verklaren?
- » Je vindt hierbij enkele foto's. Roepen ze bij jou een verband op met ‘vrijheid’ of met ‘gevangenschap’? Vul het juiste woord in onder de foto.
- » Hadden deze beelden eventueel een plaats in de film kunnen krijgen?

HET CONTRAST TUSSEN 'THUIS' EN ZWEDEN

De film begint in Irak, maar voert ons al spoedig mee naar Zweden. Het is belangrijk dat het geboorteland van de kinderen op korte tijd een sterke indruk nalaat op het publiek. De rest van de film draait immers grotendeels rond de contrasten tussen het 'nieuwe' en het 'oude' leven.

Petter Naess: "Het visuele basisidee was dat we het zonnige vaderland met al zijn warme kleuren en tinten sterk lieten verschillen van het nieuwe land Zweden, waar koude, blauwe tinten overheersen."

Deel 1. Thuis

Ceders groeien in de warme vallei. Alles is hier kalm en rustig. Tot een bombardement iedereen opschrikt met stofwolken en rondvliegende brokstukken.

Tijdens Azads verjaardagsfeest dansen mannen en vrouwen op traditionele wijze in feestkledij. De sfeer is huiselijk en vrolijk.

Even later komt het paniekbericht: de jongens hebben een uurtje de tijd om zich klaar te maken voor het vertrek!

Scharnierpunt: Reis

Het eerste deel van de film speelt zich af in Iraaks Koerdistan. Het tweede deel van de film in Zweden. Daartussen zit een kort scharnierpunt: de reis. Een overgangsmoment dat over de rest van hun leven zal beslissen; de 'scharnier' die het verloop van de film doet kantelen.

De scènes op de luchthaven tonen ontredde. Ze zijn bedrogen! Alles wordt hun afgenomen en hun tickets zijn ongeldig. Berooid en zonder identiteit blijven de jongens achter. Een stijf geklede Koerdische jongen in de gangen van een moderne luchthaven. Een klein kindje huilt op de achtergrond om haar papa... "Papa," fluistert Azad. Het begin van hun nieuwe leven voorspelt weinig goeds. Gelukkig is er een levensgrote foto van Kajsa Bergqvist die hen 'Welkom in Stockholm' heet. Daarnaast een foto van jeugdschrijfster Astrid Lindgren.

Ramans familie kijkt zich de ogen uit tijdens hun eerste nachtelijke rit door Stockholm. De stad ziet er sprookjesachtig uit in volle kerstsfeer. Er brandt feestverlichting en kinderen spelen in de sneeuw. Dit wordt hun nieuwe thuis. Maar zullen ze zich ooit echt thuis voelen in deze prachtige en charmante stad?

Deel 2. Het nieuwe land

"Vertel nooit waar we vandaan komen," sist Raman. Daarmee wordt Azads oude leven definitief afgesloten. Toch verwijzen nog talrijke scènes naar het leven in hun vaderland:

- » De eerste nacht al springt de familie in paniek uit bed. De verwarring is compleet. Een luchtaanval? Nee, het is het knallen van het nieuwjaarsvuurwerk. Op hun eerste avond in Zweden begint ook het nieuwe jaar. "Een nieuwe start voor iedereen."
- » Tijdens hun eerste bezoek aan de supermarkt verbaast iedereen zich over alle nieuwe producten. Gehypnotiseerd staren de jongens naar de pornomagazines. Azad wil de kleine Tara 'beschermen' tegen deze slechte invloeden, maar wordt daarvoor berispt.
- » In de bibliotheek staart Azad naar een poster aan de muur. Dat lijkt zijn vaderland wel!

Ondanks de mooie herinneringen ("Het is er waarschijnlijk al lente. De klaprozen bloeien. In Zweden is het altijd koud.") voelt Azad de binding met zijn vaderland als los zand door de vingers glippen. "Ik ben zoveel vergeten... Hoe mama ruikt. Hoe papa lacht."

Azad en Tigris zijn vluchtelingen geworden, voor altijd verscheurd tussen de mooie herinneringen aan het verleden en de dagelijkse werkelijkheid.

Vragen aan de leerlingen

- » We krijgen niet veel te zien van het vaderland van de jongens. Welke indruk maakte het land op jou? Wat waren de positieve / negatieve indrukken?
- » Azad droomt soms nog van zijn vaderland. Welke gedachten en herinneringen heeft hij over Koerdistan? (de droom van mama, de klaprozen...)
- » We komen ook een aantal kwalijke zaken te weten over hun land. Welke? (vader werd gemarteld, vader en moeder leven in angst, hun burens in Zweden werden door landgenoten verraden, hun landgenoten hebben de jongens bedrogen met de tickets naar Frankfurt...)

Fiche voor de leerlingen

In een bergdorp in Koerdistan staart Azad vol bewondering naar een foto van de Zweedse hoogspringvedette Kajsa Bergqvist. Azad is zelf een talentvolle hoogspringer; zijn broer Tigris staat hem voortdurend bij met goede raad. Op een dag vliegen bommenwerpers over de bergen. De jongens ontsnappen ternauwernood aan een bombardement. In het spoor van enkele landgenoten gaan ze op de vlucht en belanden bij toeval in Zweden.

Het leven lacht hun niet toe: bij de familie die hen onder hun hoede nam, zijn ze niet welkom, Tigris weigert sinds het bombardement te praten en de contacten met hun nieuwe landgenoten lopen niet zo vlot. Azad blijft hardnekkig trainen. Misschien komt dankzij zijn talent als hoogspringer alles weer op z'n pootjes terecht...

Regisseur Petter Naess: “Je kan Hoppet geen sprookje noemen. Want dit verhaal kan ook écht gebeuren. De mens heeft de bijzondere gave om altijd een uitweg te vinden, zelfs uit de meest hopeloze situaties. Niet enkel in sprookjes!”

Azad en zijn familie zijn Koerden. De Koerden zijn een volk zonder land. Maar *Hoppet* is geen film over Koerdische problemen... Petter Naess: “Ik vertel niks over politiek. Ik laat enkel zien hoe een oorlog tussen volwassenen ook veel kinderen het leven zuur maakt.”

“Blijf bij elkaar, jongens. Een man zonder broers is maar een halve man.”

“Jij en ik zijn niet te verslaan! We vliegen hoog, we vliegen vrij! Niemand is beter dan wij! Hup, Azad en Tigris!”

De beroemde schrijfster Moni Nilsson-Brännström schreef het verhaal voor deze film: “Ik vind hoogspringen veel spannender dan voetbal, een sport die al zo vaak in jeugdfilms werd opgevoerd. Het moest ook iets bijzonder zijn, iets waar niemand zich in Azads geboorteland mee bezighield. Zo toon ik dat Azad het lef heeft om zijn eigen ding te doen.”

“Zet die meisjestroep af. Zet het voetbal terug op.”
“Hoogspringen is veel moeilijker! En trouwens... wat is er mis met meisjes?”

Kajsa Bergqvist (° 1976) is een Zweedse hoogspringster, topatlete en Unicef-ambassadrice.

Hoppet is een film over mensen die op zoek zijn naar vrijheid. Heel wat beelden in de film verwijzen naar vrij zijn / niet vrij zijn. Het is geen toeval dat de film begint met het beeld van een vlieger. Kun je nog andere symbolen van vrijheid vinden in de film?